

NE VOM REÎNTĂLNI...

Asemeni candelii care pâlpâie, asemenea lumânării care luminează mistuindu-se, Iulia Hasdeu își continuă existența spunea părintele Galeriu de câte ori venea în septembrie spre capăt de lună să facă slujba de pomenire la monumentul funerar al familiei Hasdeu din cimitirul Bellu. Cuvintele acestea, care ne încălzesc sufletele și care sunt ca o binecuvântare din partea Bisericii, se repetă ca o mărturisire în volumul DESTĂINUIRI de Iulia Hasdeu, editat în 1991. Părintele Galeriu adăuga: În urmă cu 105 ani Iulia Hasdeu, sufletul său viu, a trecut pe celălalt tărâm al existenței. Așadar este o altă existență a spiritului ce își lasă aici numai veștmântul pământesc și are șansa ca în viețile ulterioare să își răscumpere greșelile, să evolueze.

Cel care a studiat aceste aspecte - care totdeauna au stârnit interesul la toate nivelele societății - transformând preocupările sale în cercetare și concluziile în știință spiritistă a fost Bogdan Petriceicu Hasdeu. Dovadă sunt numeroasele ediții ale lucrării SIC COGITO, publicată pentru prima dată în REVISTA NOUĂ în anii 1891-1892, dar se pare că niciuna nu a răspuns dorinței magului de la Câmpina de a fi la îndemână pentru oricine, purtăreață și ieftină.

Dar el se interesa de diferitele forme de comunicare cu cei plecați din lumea noastră, de experimentele cu public din America și Anglia, fără să cunoască lucrările lui Allan Kardec sau școala lui Jackson Davis.

În biblioteca lui, parte aflată acum în Arhivele Statului, sunt cărți pe această temă, însă după despărțirea de fiica Iulia, Hasdeu a practicat spiritismul. Călătorii prin Câmpina admiră și vizitează castelul Hasdeu și cunosc istoria construirii acestuia - devenită aproape legendă. A fost construit prin dicte spiritist, fiica decedată îi dădea indicații tatălui îndurerat prin intermediul unui mediu care scria în transă pe coli mari. La fel se povestește și despre construirea monumentului funerar de pe alea principală din cimitirul Bellu.

Cert este faptul că la baza legăturilor între noi și cei plecați pentru totdeauna este iubirea. Lanțurile ei trainice dăinuie peste orice fel de graniță. În familia Hasdeu (Gâjdeu, Hâjdeu, Hașdeu), Bogdan Petriceicu - tatăl rămas la București purtând povara preocupărilor sale științifice, solicitat la Arhive, la ziare, la Universitate, urmărea de la sute de Kilometri distanță succesele fiicei la Paris, unde Lilica (cum era alintată în familie) își cotinua studiile la Colegiul Sevigne și apoi la Sorbona. Îngrijorarea pentru sănătatea adolescentei (vezi scrisorile în care imperativ îi cerea Iuliei să poarte flanelă, să aibă grijă de ochișori), disperarea ce l-a cuprins intuind gravitatea bolii necruțătoare, încrederea în meritele tinerei și sfaturile ce i le dădea (Să nu uiți niciodată că te cheamă Hasdeu) sunt toate verigile lanțului de iubire ce i-a legat și după despărțirea finală. Din lumea ei de dincolo, Julie (așa cum apărea numele ei în actele din Franța) își sfătuiește tatăl doborât de durere să definitizeze dicționarul Etymologicum Magnum Romaniae ș.a.m.d. De altfel, în lucrarea SIC COGITO a lui Bogdan Petriceicu Hasdeu capitolul al treilea se referă la acest aspect și se intitulează TELEGRAFIA IUBIRII.

Iulia Hasdeu a fost o fire foarte sensibilă și aspirațiile ei se bazau pe bogăția de informații asimilate din copilăria petrecută în incinta Arhivelor Naționale cu pereții tapetați cu rafturi cu cărți, unde tatăl era director, iar mai târziu la Sorbona. Adolescența a intuit frumusețea și valoarea relațiilor între oameni. Una dintre cele mai frumoase cugetări ale

tinerei răpuse de tuberculoză preia, chiar anticipând, afirmațiile tatălui în lucrarea de referință pentru spiritism (SIC COGITO apare în 1893): Fiecare om are în el harul iubirii. Omul trebuie să iubească, aceasta-i rațiunea lui de a fi. Dar obiectul dragostei diferă: unul iubește aurul, altul știința, un altul - plăcerile, iar altul - dar de acela mi-e și mai multă milă - se iubește numai pe sine.

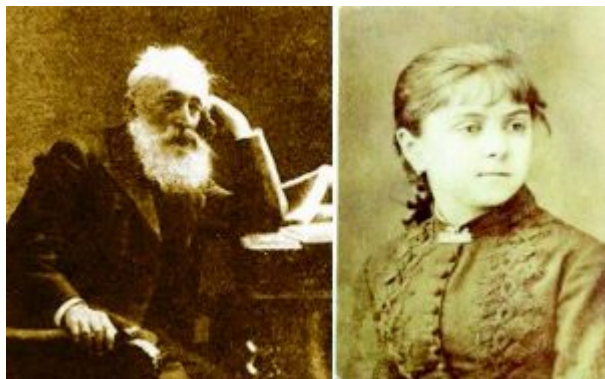
Așadar, câți sunt aceia care își iubesc semenii? Iar lor, așa puțini aleși, ce le rămâne? Oameni care nu-i vor iubi și nici măcar nu-i vor înțelege. Ultima descendentă a neamului Hasdeu și-a intuit sfârșitul pământesc nedrept de apropiat. De bună seamă că și starea subfebrilă aproape permanentă a contribuit la conturarea neliniștii tinerei că ar avea scurt răgazul de

a oferi contemporanilor ei, dar și generațiilor viitoare, celor de o seamă cu mine (n.n. romanele) bogăția de trăiri, semn că a învins timpul. În ciorna unei scrisori către mama ei (în franceză) Iulia își exprimă încrederea în viitorul creațiilor ei: Dragă mamă, vă părăsesc pentru totdeauna. Nu ne vom mai revedea niciodată. Sub un nume necunoscut îmi voi câștiga propria viață, voi ajunge prin propriile mele puteri la gloria visată. În poezii scrise la patru-cinci ani motivul morții apare frecvent și totdeauna este vorba de împăcare cu soarta, Legile Firii nu pot fi încălcate, trebuie doar să le înțelegi ca să poți suporta verdictul.

O interesantă premoniție a Iuliei Hasdeu a fost dezvăluită de către Angelo de Gubernatis, care a descifrat în titlul volumului pregătit de Iulia pentru tipar (versuri, proză și teatru îngrijite de B.P.Hasdeu au apărut postum) Bourgeois d' Avril, Muguri de aprilie, căci soarta Iuliei a fost brusc

curmată de ftizie, precum crivățul revenit după zile însorite ucide mugurii timpurii. Genialitatea Iuliei Hasdeu ne entuziasmează când citim cugetările adolescenței, a cărei experiență de viață se reducea la câțiva ani, și aceia petrecuți la pupitrul cu cărți. Impresionează diversitatea temelor abordate:

Sunt acuzați tinerii care caută prea mult banii. Ei trebuie să trăiască. Este oare vina lor că banul a devenit atât de scump?

Un monarh străin care domnește peste un popor de care este iubit este o floare exotică plantată într-o frumoasă grădină din Europa. Grădinarul o îngrijește, o cultivă cu grijă pentru că ea este rară pentru el. Fericirea nu interesează nici în teatru, nici în roman. De ce? Să fie din cauză că se cunoaște atât de puțin nenorocirea? Și fericirea ne este atât de cunoscută încât ne pare banală? Oh, nu! Noi cunoaștem atât de puțin fericirea, încât ne pare de nerecunoscut atunci când este pură.

Orice om trebuie să sufere, asta este o lege a Naturii. Orice nu este adevărat nici nu emoționează și nici nu interesează. Iată pentru ce fericirea este monotonă pe scenă.

Orice s-ar spune ori s-ar face, eu nu voi admira niciodată un sihastru retras din cele lumești, cu atât mai mult nu voi admira cinstea unui om care nu fură nimic dintr-o cameră de unde nu găsește nimic de furat. Interesant este faptul că și felul acesta de maxime au fost transmise tatălui în ședințele de spiritism: A simți prezentul înseamnă a prevedea viitorul.

Evoluția este o necesitate materială, ca și ereditatea. Iată două oștiri. Victoria va fi a aceleia care ar avea, în condiții normale, nevoie de ea.

Datoria este modul cel mai sigur, chiar singurul, de a deveni fericit contribuind la fericirea celorlalți. Un strop de fericire ne oferim în fiecare clipă în care avem puțința de a răsfoi o carte, de a citi ce alții dăruți cu har ne împărtășesc. Iulia Hasdeu este printre ei și ne înfrumusețează viața. Uneori am senzația că nouă ni se adresează mesajele ei, ca și cum este o reîntâlnire în spirit, fie inspirație ori premoniție.

Dr. CRINA DECUSARĂ BOCȘAN